

CIVIL MISCELLANEOUS

ਬਾ ਅਦਾਲਤ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.

ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਵਿਧਾਨ ਰਿੱਟ, 293 ਓਫ 1961,

ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XIII) ਸੈਕਸ਼ਨ 32K-10 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਬਗੀਚਾ ਇਕਸੁਰੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ-ਸੀਲਿੰਗ ਤੋਂ ਛੋਟ-ਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਸ ਏਕੜ.

ਹੇਲਡ, ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਲਿੰਗ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 32-ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (vi) ਇੱਕ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਗੀਚਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 19 ਫਰਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਪੈਪਸੂ ਭੂਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਐਵੋਕੇਟਸ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਐੱਸ.ਐੱਮ ਸੀਕਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ।

ਹੁਕਮ

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.-ਇਹ ਤਿੰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਨ (ਨੰਬਰ 293, 294, ਅਤੇ 295 ਆਫ਼ 1961) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1956 ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ 10 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। 1953 ਤੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੂਨ, 1954 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਏਕੀਕਰਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ. 1954, ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਫਰਵਰੀ, 1960 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੁਝ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੋਈ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੈਪਸੂ ਭੂਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਅੰਕੜੇ 'ਏ' ਰਾਹੀਂ)। ਪੈਪਸੂ ਲੈਂਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਛੱਤ ਤੋਂ ਛੋਟ ਧਾਰਾ 32-ਕੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 32-ਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਛੱਤ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(i) ਬਾਗ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ;

* * * * *

(vi) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਉਹ ਕਰੇਗਾ। ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ

(ਦੂਜੀ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਗੀਚਾ ਲਗਾਉਣ ਜੋ ਦਸ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ."

ਧਾਰਾ 32-ਕੇ ਦਾ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।), ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 32-ਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ 10 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣਗੇ। ਪਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ 1953 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1954 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇੱਕ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ "ਰੱਖਿਆ" ਰੱਖਿਆ। ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕਸੁਰਤਾ ਪੂਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ 'ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰ' ਦਾ ਅਰਥ "ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਗੀਚਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਉਹ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ

ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਰਟੇਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਕੋਲ। ਇਸ ਰੈਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਛੱਤ ਤੋਂ. ਸੈਕਸ਼ਨ 32-K ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਛੱਤ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (vi) ਇੱਕ ਬਗੀਚਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਾਗ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 1132 ਆਫ਼ 1960), ਮਿਤੀ 13 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਇਕਸੁਰਤਾ ਪੂਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਗ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32-ਕੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਕਿਸੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਧਾਰਾ 32-ਕੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦਸ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਰਿਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।" ਮੈਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਗੀਚਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਾਫ਼ੀ ਠੋਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਾਂਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਅਨੁਵਾਦਕ)